

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

wolały wrzenie wśród robotników i zaprzestanie pracy. Grupy robotników krążyły po ulicach miasta i demonstrowały.

Uzbrojone silne posterunki wojskowe i policyjne rozpraszają demonstrantów.

Nastroj w mieście burzliwy.

Z WIDOWNI WYDARZEN.

Niemieckie biuro plebisytu.

Wiedeń. Berlin donosi, Biuro Wolfa podaje. Dla przeprowadzenia plebisytu w Prusach zachodnich założono w Olsztynie specjalne biuro plebisytu. Zadaniem jego jest sprawowanie Niemców pochodzących z Prus zachodnich i osiadłych w innych okolicach Niemiec. Praybyskom zapewnić wolny przejazd kolejami mieszkani i utrzymanie przez cały czas plebisytu. (Wedle kombinacji rządu ma to przypaść Niemcom w przybliżeniu 60 tysięcy głosów).

Dziwnak zdobyty przez litwinów?

Rotterdam, 9 września. „Morning-post” donosi, że w niedziłę rano litwini zdobyli Dąwisk.

Bolszewicy cofają się z pod Dąwiska na całej linii.

Protest czeski.

Biuro esek. słowackie donosi, że minister dla obrony krajowej wysłał do międzysojuszniczej komisji w Cieszynie depeszę w której protestuje przeciw temu, że polacy w d. 4 b. m. odpowiadając na strzały czechów, dali około 100 strzałów do żołnierzy czesko-słowackich na linii do markazyj. Minister żądać interwencji państw koalicyjnych.

Podmianowanie pasa granicznego.

Katowice. Niemcy podmianowali pas graniczny ze swojej strony, aby ludność ze Śląska nie mogła przechodzić przez kordon.

Mieszkańcy Zagłębia w Niemczech.

Sosnowiec. Dotąd, mimo że jednych wziętych do niewoli przez ślązkich nasze władze wojskowe wydały z powrotem Niemcom, ci jednak schwytych na pograniczu mieszkających Zagłębia w dalszym ciągu więdzą i skazują na kary na mocy wyroków sądu wojennego, choć obecnie ci są obywatelami państwa polskiego. Ilość takich jeńców raszkowych ma być, jak twierdzą śląscy urzędnicy — znaczna.

Emigracja na G. Śląsku.

Katowice. Pisma miejscowe niemieckie donoszą, że emigracja z Górnego Śląska wzmaga się stale. Liczba chcących opuścić G. Śląsk wynosi 40 tysięcy osób, wśród których jest bardzo wielu inżynierów i techników. Pisma dodają, iż większość tych specjalistów zamierza przenieść się do Polski, by swą wiedzę poświęcić przemysłowi polskiemu.

Reprezje przeciw polskiemu w Kownie.

Warszawa. Na rozkaz Teryty aresztowanych zostało w Kownie 517 osób. Zadenmu z aresztowanych nie został przedstawiony akt oskarżenia. Przy aresztowaniu władze niemieckie dopuszczały się gwałtów, bicia itp. Wszystkie instytucje polskie są posamykane.

Prusacy ogłaszają samorząd odrębnej republiki górnośląskiej.

Wiedeń. Pisma berlińskie przynoszą inspirowane artykuły i doniesienia o rzekomo zamierzonym nowym powstaniu polskiemu na Górnym Śląsku.

Wedle tych informacji Polacy dają przez wywołanie ruchu zbrojnego do przypięcia terminu plebisytu, a tym „zamechem” polskim postanowił rząd pruski położyć kres w ten sposób, że dzisiejsze posiedzenie konstytuanta pruskiej ogłosi samorząd Górnego Śląska jako odrębną Rzeczpospolitą.

Czesi wydają uchodźców górnośląskich.

Nie uważając na gwałty pruskie dokonywane nad bezbroną ludnością polską na Górnym Śląsku „nasi pobratymcy” czesi jeśli schwyta na swym terytorjum powstańców uchodźców z Górnego Śląska niezwłocznie aresztują i wydają w ręce władz pruskich.

Austria obowiązana jest do odbudowania Polski.

Wiedeń. „Arbeiterzeitung” ogłasza sprawozdanie wysłanej do Fran-

cji Komisji dośr. pracy, z którego wynika, że do odbudowania spustoszonego obszaru.

Francji trzeba będzie 16 do 20 lat W sprawozdaniu tem powiedzianem jest, że Austria nie jest obowiązana współdziałać przy odbudowie Francji, natomiast ma obowiązki odbudowy spustoszonego terytorium Włoch, Serbji, Galicji i Kr. Polskiego.

Kijów znów odebrany przez bolszewików?

Lwów. 9 września. „Gazeta Poranna” donosi:

Z walk między Petlurą a Denikinem skorzystali bolszewicy, którzy wdałi się w walkę i odebrali Kijów. Bolszewicy wбили się kilkiem między armją Petlurą i Denikinem, wskutek czego wywiązały się walki, które przybierały coraz bardziej charakter.

Potworne zbrodnie bolszewików węgierskich

Telegram Sibinu wysłany do „Journala” donosi, że wojska rumuńskie wykryły w Budapeszcie kilkadziesiąt trupów ofiar okrucieństw bolszewickich. — 270 w piwnicach pewnego domu eksportu wina, 24 w krypcie pewnego klasztoru.

Wszystkie trupy znalezione w klasztorze były ciętymi książkami katolickimi, których bolszewicy zamknęli w podziemiu i skazali na straszną powolną śmierć z głodu.

Odnaleziono również zwłoki słynnego kaznodziei księdza Hoska, dawnego deputowanego i prezydenta Narodowej Rady węgierskiej. Hesk został ustrzelony na bramie kościoła na rozkaz komisarza Samuela.

Cała Syberja łączy na bolszewików.

Omsk. W całej Syberji zostały wydane dekrety mobilizacyjne.

Mobilizacja dotyczy wszystkich mężczyzn od 18 do 13 roku.

Daje się również zauważyć wielki napływ ochotników, którzy chcą walczyć przeciwko bolszewikom.

Generalny gubernator powierzył tworzenie nowych pułków ochotniczych gen. Golliznowi, b. adiutanta w gen. Kornilowa.

Kilka pułków ochotniczych wyruszyło już na front.

Ochotnicze pułki muzulmańskie walczą już pod złośliwym sztandarem proroka przeciw bolszewikom.

Wojska admirała Koleszaka wszczęły wielką ofensywę w okolicy Kurga.

Wojska nasze odniosły cały szereg zwycięstw i wzięły do niewoli wielką liczbę bolszewików oraz zdobyły cenny materiał wojenny.

Straszną katastrofą kolejową.

235 zabitych, 300 rannych.

Mediolan. Koło miejscowości Civas w Portugalji serwali anarchoi tor kolejowy przed nadchodzącym pociągiem, którym miał jechać prezydent republiki.

Posiag się wykołubił, katastrofa podcinała okropnie skutki.

Zabitych zostało 235 osób, a rannych 300.

Katastrofa ta jest jedną z największych zbrodni, jaką anarchiści światowi popełnili w ostatnich kilku latach.

Ille miliardów kosztowała wojna?

Wiedeń. Biuro kor. donosi z Wersalu pod datą 8 b. m. W dyskusji nad ratyfikacją traktatu pokojowego oświadczył minister skarbu Ciotz, że znaczenie traktatu pokojowego polega na artykule 231, który ustala nie tylko moralną ale i finansową odpowiedzialność Niemiec.

Ogólne koszty wojny wszystkich krajów wynoszą 1500 miliardów.

Na Francję wypada 146, na Anglię i jej kolonie 180, na Amerykę 114, na Rosję 94, na Włochy 58, na Belgię, Rumunję i Serbię 43, na Niemcy 231, na Austro-Węgry 109, na Turcję i Bułgarię 49.

W tych cyfrach się są zawarte ani pensje wojskowe ani odbudowa, która ustala traktat pokojowy.

870 miliardów franków wynoszą koszty wojny przeciwników Niemiec. Przyjąwszy jako podstawę okres 50 lat przy 5 proc. oprocentowaniu wy-

nosi sumę, którą Niemcy będą musieli płacić, 1904 i pół miljarda.

Przełożywszy tę sumę na normalne warunki przyszłości do rezultatu 4600 miliardów.

Są to sumy nie do zapłacenia i dlatego władze rządowe francuskie kładą wagę na to, aby uzyskać przede wszystkim zwrot szkód w dobrach w materiale i ludziach.

Przejęcie armji Hallera przez Naczelne Dowództwo.

Jak donosiliśmy, z dn. 1 września armia gen. Hallera przeszła na zółd polski i podlega rozkazom Nacelnego Dowództwa. W związku z tem ukazał się w prasie list kom. Piłsudskiego do gen. Hallera, w którym Naczelny Dowódca armji wylicza zasługi gen. Hallera, położone dla odbudowy Polski oraz wyraża podziękowanie za trud i pracę, poniesione przy organizacji armji polskiej.

Wynik wyborów w Wilnie.

Wynik wyborów do Rady miejskiej w Wilnie wykazał, iż na ogólną liczbę 49,172 osób głosujących 31,555 głosów padło na listę chrześcijańsko-narodową, stwierdzając tem niezaprzeczoną polskość Wilna.

Antypolski terror bolszewicki.

„Przegl. Włocz.” otrzymuje tekst oficjalnego komunikatu bolszewickiego w sprawie aresztowania i rozsprzedania szeregu polskich działaczy w Kijowie.

Oto dosłowny przekład tego komunikatu:

Kijów, 21 lipca. Wszechrosyjska Nadzwyczajna Komisja wykryła w Kijowie tajną polską organizację, która się zajmowała szpiegostwem i werbunkiem polskich legionistów. Organizacja działała pod firmą T-wa do broczynnego „Maslerzy” i demokratycznego związku polskiej młodzieży i chętnie okrywała swoje cele od postronnych.

Do organizacji należało dużo studentów polskich i ukraińskich. Część członków organizacji jednoosobnie się koło redakcji „Orla Białego”.

Z posród aresztowanych rozstrzelano: Niekrasza, Burkowski, Sawickiego, Kerpickiego i Basilickiego. Reszta aresztowanych umieszczono do końca wojny domowej w obozach koncentracyjnych, jako zakładników polskiej burżuazji.

UTARCZKI NA ŚLĄSKU.

Kraków. Niemieckie oddziały pograniczne zachowywały się nadal agresywnie. 1 tak 3 b. m. ostrzelali Niemcy nasze posterunki koło Dziedzic patrol niemiecki usiłował przekroczyć granicę, lecz został odparty. Dn. 2 b. m. napadli Niemcy w znacznej sile na szkołę i kościół w Piotrowicach, otworzywszy ogień z karabinów maszynowych. Po krótkiej strzelaninie cofnęli się zagranicę. Podobne bezwzględne było postępowanie Niemców nazajutrz rano. Samochód pancerny, który atakował Moszczeniec otworzył tak silny ogień, że strzały padały po za granicę. Również armatnie strzały padały na naszą stronę, nie czyniąc szkody.

CZESI ZESTRZELILI LOTNIKÓW NIEMIECKICH.

Praga. Straż czeska strzeliła koło Linowa samolot pruski z 3-ma karabinami maszynowymi. Jak się okazało lotnicy pruscy odbywali właśnie lot wywiadowczy nad Górnym Śląskiem i sądząc, że są już na terytorjum pruskiem, wylądowali. Gdy nadbiegła straż czeska Prusacy samolot podpalili i usiłowali uciec. Schwytał ich jednak i aresztowano.

Protest górali przeciw edł ozeniu Jablonkowa od Polski.

Wczoraj odbył się w Jablonkowie wielki protestujący przeciwko przyłączeniu tego powiatu do Czech. Przybyło przeszło 30 tysięcy ludzi, przeważnie górali. Nastroj panował bardzo gorący. Wyznaczone było 1000 górali do obrony ziem Czechom nie oddadzą i raczej ohrwyczą za broń.

Podkreślali to mówcy bardzo wyraziście w swych przemówieniach, a porównując była mowa wojna z Iłobnem, Tomaszem Legorskim, który mówił o niewoli Śląska Cieszyńskiego, zaznaczył, że niewola czeska byłaby jeszcze gorsza od innych i że Czesi tylko po trupach ludności mogliby dojść do władzy na polskiej ziemi.

Protest ludu góralskiego miał w sobie charakter żywiołowy i raz le szsze podkreślił gorące umiłowanie

ziemi ojczystej wśród tych kresowców.

Chwila bledząca.

— Wydawana w Poznaniu „Nachrichtenzblatt des deutschen Volksrates” nawołuje Niemców do powstania na ziemiach przyznanych Polsce.

— Kanadyjski senat wypowiedział się za ratyfikacją traktatu wersalskiego.

— We Fridrichstadcie (Estonja) miał miejsce pogrom żydowski.

— Ośmiem okrętów niemieckich we wrześniu oddane na syberję jednostek rosyjskich, zabierając z powrotem jeńców niemieckich.

— Amerykańska komisja „Relief for Belgium” dała 20 milionów dolarów belgijskiemu celem ułatwienia studiów dla niezamożnych studentów.

— Rada koalicyjna poczyniła uzasadnienia, by przeszkodzić Niemcom w przemycaniu broni i materiałów wojennych do Rosji.

— Na skutek lokantu czeskiego w sągubie Karwiskiem produkta węgla także znacznie spadła.

— Wysełki na jaw tajny traktat Włoch, Francji, Anglii i Rosji zawarty w 1915 r. przeciw udziałowi Włochu w rokowania pokojowych.

— 0 —

Agitacja przeciw Polsce.

„rat” ogłasza cawarty tajny komunikat pruski. Minister Noske donosi listem z dnia 21 czerwca do generalnego komendy VI-go korpusu armji we Wrocławiu:

„Wszystkie sprawozdania zgadzają się z sobą w tym punkcie, że przewaga liczebna polaków na Górnym Śląsku jest bardzo znaczna. Uwzględnić jeszcze należy że wojska okupacyjne niezapłacenie od tego, czy będą to Hallerzyści, czy też Amerykanie lub Anglije będą Polakom pod każdym względem pomagali.

Choćby rząd niemiecki oficjalnie jest zobowiązany nie czynić niczego, co by mogło wpłynąć na wynik głosowania na Górnym Śląsku, to jednak wszystkie niemieckie władze są zgodne w tym punkcie, że należy wszystko uczynić, aby niemieckie umiejętności doprowadziły do zwycięstwa Ministerjum wojny udzieliło już wszelkich wskazówek. Brzeg, jako miasto, leżące na pograniczu plebisytu, będzie centralą dla naszej agitacji i propagandy. Kierownik propagandy i kłtu pełnomocników rządu będzie miał tam swoją siedzibę w pobliżu terenu operacyjnego. Ponadto ci będą podróżowali pod przybranymi nazwiskami i należy im udzielać wszelkiej pomocy. Na ważność sprawy zwraca się uwagę. Pomoc rządu w każdym kierunku jest nieunikniona.

Wszystkich polaków przyaresztowanych i znajdujących się w śledztwie lub skazanych, należy wysłać do zakładów karanych na Dolny Średni Śląsk, ponieważ zachodzi obawa, że skoro uwolnią ich wojska okupacyjne, będą prowadzili propagandę, szkodliwą dla Niemiec.

Generalna komenda powinna stosować się do wskazówek, którymi udzielił jej p. von Stillern. Od czasu do czasu żądamy raportu z p. von Hiesle, adiutanta.

Dokument powyższy wykrył p. wstańcy.

— 0 —

Odezwa Związku ziemian.

Wielkie chwile przeżywa naród polski i pod skrzydła Orła, który podniósł się do wolnego lotu, gwałt się wszystkie działości Ojczyzny naszej, te zaś, które gwałt jeszcze przemos wroga rwa w krwawym wylisku łachoczą wiekowej niewoli.

Bohaterstwem i zaciętością przeżyje innym prastarymi pastwiskami Śląsk Górny: ziemia zabartowanego twardego pracy ludu, kresowa nasza strasza. W takt strzałów powstańców na Śląsku odzierała dziś wszystkich serca polskie, wzrok całego narodu wlepiony w lunę, która stamtąd bije, i z tochem szapartym chwytamy cha bojowej pobudki górnika i je-

tych, którzy tam padają, krwią zla-
ni — za Polskę!

Komuną bardziej znany grzechot
straszł powstających, jeśli nie sy-
nom tych, którzy przed pół wiekiem
z szych dworów wyszli w osma-
rach na bój? W naszym uchu bli-
szy odsew znalazła trąbka strzelec-
ka, niż w uszach tych, których o-
jęw zbudziła gra tej trąbki?

Wszak nasza to krew tak samo
lata się — za Polskę!

Podajmy dłoń bratnią Słazakom
i opatrmy ich rany! Wespójmy
omdławiających!

Niechaj ziemiaństwo uosyni wsi-
stko, co może, niechaj ofiaruje jak
najwięcej, niech, odejmie sobie od
uściw do nakarmienia walczących bra-
ci i tych, co przed zemstą wroga
schowali się do nas!

Zarząd Główny w imieniu Związ-
ku Ziemiańską składa 10,000 marek i
wzywa wszystkie oddziały do natych-
miastowej energicznej akcji ofiarni-
czej. Zebrane sumy należy przesy-
łać do Centrali Banku Związku Zie-
miań w Warszawie, na rachunek
„Funduszu dla Słazaków”. Wykaz ofiar
będzie ogłoszony.

Zarząd główny ziemiań.

KRONIKA

Podrożeństwo węgla.

Państwowy Urząd zakupów artykułów
pierwszej potrzeby zawiadomił Deputację
żywnościową, że smaczonym jest podnieść
cenę węgla do 35 proc. za każdym gatun-
ku. Wobec czego węgla komitetowy, który
kosztował 18 mk. korzec obecnie koszo-
wać będzie około 17 mk.

— **Cukier, herbata i śledzie.**
Członek delegacji żywnościowej p. Stefan
Smuga wyjechał do Warszawy po zakup
cukru, herbaty i śledzi dla ludności mi.
Częstochowy. W tych dniach spodziewane
jest nadejście zakupionych transportów.

Ogłoszenie.

Bawi w naszym mieście wybitny literat
i publicysta polski, współredaktor „Kur.
Warszawskiego” p. Antoni Mieszk.

— **Z sądownictwa.** Sekretarz
Sądu Pokoju II okręgu m. Częstochowy,
p. Józef Solarczyk, został miano-
wany przez p. Ministra Sprawiedli-
wości sekretarzem Sądu Okręgowego
w Częstochowie i delegowany do
Urzędu prokuratorskiego przy tymże
sądzie.

— **Ameryka dla naszych
dzieci.** Dzięki zapobiegliwości Her-
berta Hoovera (pomoc amerykańska
dla naszych dzieci nie będzie wstrzą-
sana. Od gen. Nelligana nadeszła
wiadomość, że akcja w sprawie po-
mocy dzieciom we wszystkich kra-
jach Europy, nawiedzonych przez
wojnę, trwać będzie przez całą
Spółczesność amerykańską na ten cel
przeznacza 8 do 10 milionów dol-
arów.

— **Przyjmowanie listów do
Niemiec.** Od 5 września r. b. posta-
tą przyjmują listy, druki i odkrytki
swywnajne i polecane, adresowane do
Rzeszy Niemieckiej. Listy powinny
być w stanie otwartym, niezapieczę-
towane.

**Baczność
przed szpiegami!**
Agenci niemieccy działają na
terenie Częstochowy.

W Katowicach wychodzi polsko-
języczny organ hakatyistów „Der
Schwarze Adler” (czarny orzeł). Pi-
smo to w każdym numerze podaje
energetyczne i tendencyjne ar-
tykuły, w celu zohydzenia Polski w
oczach górnośląskich. Gadzinowy
organ saperski po wszystkich pismach
polskich, wydającą chętnie wszel-
kie informacje dotyczące spraw Pol-
ski i na swój sposób je komentuje.

W ostatnim numerze ze zdumie-
niem odczytaliśmy cytate z „Głosu
Częstochowskiego” z artykułu trak-
tującego o trudnym położeniu Polski
w dobie obecnej. Autor niekwestio-
niego elaboratu powołuje się na nasze
pismo, przytaczając urywki z arty-
kułu, stwierdzającego nasze trudne po-
łożenie Polski, zmuszonej walczyć z
wrogami zewnętrznymi i wewnętr-
nymi, i że starannie pomija dalsze
wywody, zamieniając je w inuynacjami
własnej koncepcji w redakcji.
„Oto to widzicie, jak Polska dą-
ży do pokoju! Walczy ona z wroga-
mi

mi zewnętrznymi i wewnętrznymi,
krwią ciekła z zewnątrz i we-
wnątrz. Bolszewizm wyciąga do niej
rękę.

Dalej ślaski hakatyista z wielkim
zadowoleniem stwierdza, że jak trud-
nem położeniu ekonomicznemu znaj-
duje się Polska, ile to miliardów be-
dzie musiała zapłacić Francji, a w
końcu wyląga takie konsekwencje,
że polscy z Górnego Śląska chcą
mieć „dobłą krowę”, którąby wyba-
wili ich z tarapatów finansowych.

W tymże numerze pod tytułem:
„Polskie czasopismo przeciw enten-
cie” gadzinówka niemiecka przytacza
urywki z krakowskiego „Casus”,
wzywający do szynu bez oglądania
się na pomoc koalycji.

Te i tym podobne brednie rozie-
wa hakatyistyczna prasa niemiecka
na Górnym Śląsku, w celu przygo-
towania podatnego dla imperjalizmu
niemieckiego gruntu.

Z przykrością jednak należy
stwierdzić fakt, że pomimo ener-
gicznej i bezustannej akcji oddolnych
władz, na terenie Częstochowy i o-
kolicz grunty jeszcze powna „łobza-
szpiegów niemieckich, którzy kolpor-
tują na Górnym Śląsku czasopisma pol-
skie, a niezawodnie dostarczają i in-
nych informacji o naszych stosun-
kach wewnętrznych.

Ludność miejscowa w rozmowach
z podejrzanyimi osobnikami wisna se
chowywać jak największą ostrożność,
bowiem pomimo oszujaści władz
wojskowych szpiegostwo niemieckie
nie zostało jeszcze doszczętnie wy-
pętleniem. W podstępnie i zdradzie-
cznie szwaze celowali niemiecy i żaden na-
ród pod tym względem nie może kon-
aurować z przebiegłością nowocze-
snych humanów.

Z konferencji mec Suligowskiego.

W ub. środę o godz. 6 i pół wie-
czorem w sali Stow. Remieślniczo-
przemysłowego odbyła się konferencja
poza Suligowskiego ze swymi wy-
borcami.

Na wstępie obrad poseł nasz w
tróciowej przemowie szcharczytizo-
wał genezę powstania rządu polskie-
go, pośawszy od Rady regencyjnej,
następnie zaś przeszedł do omówie-
nia prac i zadań naszego Seimu sta-
wodawczego. Mówca zaznaczył, że
Sejm ten powstał w nader trudnych
dla kraju warunkach, powołany do
tycia na zasadzie najbardziej demo-
kratycznej ordynacji wyborczej, że
dotychczas Sejm nie posiada właso-
wego statutu i nie ma ustalonej wię-
kzości ugrupowań politycznych.

W tych warunkach prace Sejmu na-
potykają na dwie trudności, ale pomi-
mo wszystko Sejm nasz przeprowa-
dził szereg nader pożytecznych u-
chwał. O ile zaś nie przystąpił do
obrad nad konstytucję, to jedynie
dlatego, że wiele innych spraw do-
niosłych musiał przedewszystkiem
rozstrzygnąć. Istnieje nadzieja, że
po ferjach wakacyjnych praca nad
konstytucją pójdzie w żywym tem-
pie. Nie należy się jednak spodzi-
wać, iżby po 3 lub 4 miesiącach pra-
cy obrady nad konstytucją były u-
kończone. Sprawy konstytucyjne nie
można zatawiać dozwyczo. Amery-
kanie pisali swą konstytucję przez
11 lat, dłuższy czas nad konstytucją
pracowali francuzi.

Następnie prelegent przystąpił do
omówienia uchwały rolnej, wstającą
przeprowadzenie tej reformy za sko-
dliwie dla kraju, ze względu na obni-
żenie produkcji rolnej przy małych
gospodarstwach. Sama zasada parcia-
lacji dużych majątków była zdrowa,
lecz ograniczanie prawa własności
był to pomyśl odcorobliwy.

W dyskusji, jęga wyłoniła się
szasie prelekcji mec. Suligowskiego,
zabierali głos: pp. dr. Nowak, pos. Za-
górski, Pruszkowski, [Waręski, Kisior
i inni. Poruszone były najróżniejsze
tematy: sprawa zapomóg dla bezro-
botnych, oraz sprawy wolnego handlu,
aprowizacji młata, uruchomienia pra-
myślu i t. p.

Zasługuje na uwagę oświadczenie
pos. Suligowskiego w sprawie zapo-
móg dla bezrobotnych: „Zapomogi
wydawane bezrobotnym — tworzą bez-
robotnych”. Pierwszem sadaniem rzą-
du polskiego winno być jaknajinten-

Restauracja „APOLLO”

po zmianie zarządu, poleca trunki wyborowe jako też pierwszorzędną
kuchnię. — Bufet obficie zaopatrzony w rozmaite zakąski sezonowe.

Obiady ze 4 dań od 12³⁰ do 3-jej po 6 mk.

KONCERTY ORKIESTRY DAMSKIEJ.

wywniejsze wydobywanie energii ze
społeczństwa. W państwach zachod-
niach, a głównie w Stanach Zjedno-
czonych ludzie pracują nadszywał
intensywnie, pomagając swą pracą
bogactwu kraju i ogólny dobroć cy-
wilizacji. Pierwszym warunkiem nor-
malnego rozwoju społeczeństwa jest
praca.

Po wyczerpaniu dyskusji posiedze-
nie zamknięto. Organizatorzy zebra-
nia wyrazili pos. Suligowskiemu ser-
deczne podziękowanie za odwiedzenie
Częstochowy.

Tajemnicze morderstwo.

Wczoraj w nocy dokonaniem zosta-
ło tajemnicze morderstwo na osobie
własności gruntu i domu przy ulicy
św. Rocha nr. 12, Tomasza Ciehe-
skiego.

Zabójstwa dokonane za pomocą
uderzenia nożem w głowę podczas
snu w stodole, gdyż Cieheci miał
zwyczaj sypiać w stodole, pilnując
swego dobytku przed złodziejami.

O godz. 6 rano znaleziono drzwi
od stodół otwarte. Zamordowany
zasi leżał w kałuży krwi na sła-
nie.

W sprawie zagadkowego morder-
stwa policja wywiadowcza wszczęła
energiczne śledztwo.

Z Radomska.

Zjazd Straży ogniowych.

Dnia 7 i 8 września z okazji poświę-
cenia sztandaru Straży i wmurowania ta-
blice pamiątkowych ś. p. Kazimierza Socho-
łowskiego i ś. p. dr. Juliana Kulekiego,
odbył się tam zjazd przedstawicieli Straży
Ogniowych naszego kraju, oraz instytucji
społeczno-filantropijnych przy licznym u-
dziale mieszkańców miasta i okolicy.

Zjazd zamienił się w prawdziwą mani-
festację patriotyczną. Po entuzjastycznych
przemówieniach, powzięto cały szereg
uchwał korporacyjnych i politycznych,
odnoszących się do chwili bieżącej.

Wielotysięczny pochód wyruszył po o-
remontji poświęcenia z klasztoru O.O. Fran-
ciszkanów na cmentarz miejscowy, gdzie
złożono wieńce na grobach zasłużonych i
wygłoszono mowę okolicznościową.

Uroczystość zakończona została odczy-
taniem i podpisaniem aktu pamiątkowego,
który złożono do archiwum klasztoru O.O.
Franciszkanów, gdzie tablice są wmurowane.

Zjazd Straży odbył się pod kierunkiem
p. Jakóba Kona, prezesa Straży czę-
stochowskiej i przewodniczącego posiedzenia
uroczystego p. Maksymiliana Rudowskiego
— komendanta Straży piotrkowskiej.

Podczas uroczystości wyżej wspomia-
nych, wręcono inż. Stefanowi Kosteckiemu
gwiazdę szerszokrota z odpowiednią dedy-
kacją za wybitną pracę społeczną.

Ostatnie wiadomości.

Polskiej Agencji Telegraficznej
(Telegr. własne „Głosu Częstoch.”)

Podpisanie traktatu pokojuowego z Austrią.

Paryż, 11/9. Wczoraj od-
była się w Saint Germain u-
roczystość podpisania trak-
tatu pokojowego z Austrią.
Pośredzenie zagali prezydent
Clemencau słowami: „Po-
dobnie jest otwarte. Potrakt-
cje mające na celu dopro-
wadzenie do zgody mocarstw
sprzymierzonych z Austrią
zostały ukończone. Układ
wręczony do podpisania jest
identycznym z kopją wręco-
no delegacji austriackiej. W
imieniu mocarstw sprzymie-
rzonych używam kanclerza
Rennera, ażeby zechciał
traktat podpisać.

Po przemowie Clemencau
kanclerz Renner podpisał
traktat i dołatkową umowę
o blokadzie Węgier. Później
traktat podpisali kolejno inni

przedstawiciele upoważnieni
niemiej delegacji.

Wdzięczność Austrii.
Paryż 11/9. Kanclerz Renner po
podpisaniu traktatu doręczył szefowi
misji p. Bourgeois notę, w której wy-
raża wdzięczność za przehylne sta-
nowisko misji i oraz za spokojne za-
chowanie się ludności w Saint Ger-
main wobec przedstawicieli delegacji
austriackiej.

Atak na Petersburg.

Praga, 11/9. Czeskie biuro Kores.
donosi z Berlina, że na morzu Północ-
nem znajduje się eskadra angielska z
żoną z 2 krążownikami i 7 łodzi pod-
wodnych. Eskadra ma się połączyć z
flotą koalycji pod Kronsztadem, gdzie
przygotowywany jest nowy atak na
Petersburg.

„Voss. Zeit.” donosi z Hagi: W no-
cy z niedzieli na poniedziałek rozpo-
czął się ponowny atak angielski floty
morskiej i powietrznej na Petersburg.

AMUNICJA DLA CZECHÓW.

Paryż, 11/9. Z Monachium dono-
szą, że Ententa ma wysłać Czechom
na podstawie noty przesłanej przez
gen. Dupont: 50,000 karabinów mau-
zerowskich, 10,000 granatów, 2 milio-
ny naboju i 500 armat z przyrządami.

70,000 armia z jeńców rusińskich przeciw Polsce.

W związku z wiadomością o kno-
waniach czesko-ukraińskich przeciw
Polsce, dowiadujemy się z wiadomego
go źródła, że pomiędzy rzędem Petru
szewicza a Czechami doszło do porozu-
mienia w sprawie przetransportowa-
nia 70,000 Rusinów galicyjskich, pozo-
stających dotąd w obozach jeńców we
Włoszech, do Czech.

Z jeńców tych ma być utworzona
armia, która ewentualnie będzie zwro-
cona przeciw Polsce.

Obuwie podrożeje o 100 procent.

Odbyło się w Warszawie ogólne
zebranie członków Związku właścicieli
pracowni obuwia chrześcijan, na któ-
rem m. in. dłuższą dyskusję wywołała
sprawa braku oraz niezmiernego po-
drożenia surowca, gdy bowiem w czer-
wcu można było dostać funt skóry
za 30—35 mk., dziś kosztuje ona 75—
90 mk. Chrom z 12 mk. podskoczył na
30 marek i t. d. Mówcy jednogłośnie
stwierdzili, że spowoduje to podroże-
nie obuwia o 100 proc., rzemiosło zaś
doprowadzi do ruiny.

Celom uniknięcia tych następstw,
postanowiono wybrać komisję, złożo-
ną z 5-u osób, których zadaniem bę-
dzie zebrać odpowiedni materiał odno-
śnie drożyzny skór i wystąpić do rządu
z prośbą o dostarczenie odpowied-
niej ilości tychże.

Cholera w Pakinie.
Wiedeń, „Times” donosi, że w
Pekinie w ciągu 3 tygodni zmarło
4000 osób na cholera. Epidemia słab-
nie.

Ofiary

Złożone w Redakcji „Głosu Częst.”:
Na Komitet niesienia
Doraźnej Pomocy powstańcom
na Górnym Śląsku.

Nieprjęte honorarium p. dr. Sza-
niawskiego na Jego życzenie składa E. O.
mk. 100.

Kozarski Piotr 50 mk.

Na kamień pamiątkowy dla legionistów
A. W. 5 m.

Na Skarb Narodowy, jako kara za us-
zkodzenie plantacji młotek Lisek Fran-
czek, Nalewajko Józef i Banit Paweł —
mk. 15.

Zginęła
kosa ciemno-popielata Znalazła uprząś się od-
prowadzić Kosiński 65 Francika.

Dla młodzieży wzbronione.

Dramat amerykański w 6-ciu wielkich częściach

wykonane przez słynną wytwórnię włoską „CINES“ z wszechświatową sławą premijowaną pięknnością Lidją Borelli w roli gł

SESSACJA

Rad programme:

Oryginalny dramat amerykański.

Arcewieszka farsa w wykonaniu artystów duńskich.

Bufet cukierniczy na miejscu

8 rano 10 i od 2-5 p.p.
Tylko
w piśmie poczytnym za-
mieszczania ogłoszenia
przynosi prawdziwą